

Talsi linna juubeliüritusest

Meiepoolse tervitusega esines Aare Järvi ja andis üle kingituse Talsi linnale – puidust kaantega raamatu mõlema linna vappidega. Läti poolt oli kingitust vastu võtnud Talsi vallavolikogu (duuma) esimees Miervaldis Krotovs. Foto Läti ajalehest "Talsu Vēstis", 02.07.2012.

Juuniku lõpupäevadel Joli mul suur au külastada Talsi linna 781. aastapäeva üritusi, esindades Võhma linna. Talsi linn on pärast Lätis toimunud haldusterritoriaalset reformi niioeld pealinnaks meie sõpruslinnale Stende.

Mulle tundus juba sinna jõudes, kui oluline on läti sõpradele koostöö ja sõprus erinevates riikides asuvate linnadega. Pärast reformi on säilitatud sidemed kaheksa omavalitsusega: Venemaa, Türgi, Leedu, Eesti (2), Taa-

ni, Rootsi, Holland. Minul õnnestus tutvuda ja suhelda Venemaa, Hollandi, Leedu ja ka Saare Maavalitsuse delegatsioonidega.

Meile tutvustati Talsis toimuvaid üritusi, kus linna erinevates paikades oli kuulda-näha pillimängu, laulu ja tantsu. Lisaks sellele tutvustati Talsi linnamuseumi, kus toimus ka linnapea Miervaldis Kotovski ametlik vastuvõtt, kus andsin üle meiepoolse kingituse – puidust kaantega raamatu mõlema linna vappidega.

Samuti palusin Talsi valla juhte meie linnapäevadele 3.–4. augustil.

Sügisel lõpeb meie Eesti–Läti ühisprojekt „Connecting Stende and Võhma“, kuid nagu meie Võhmas nii ka Läti pool on siiralt huvitatud koostöö jätkumisest.

Seniks peame üheskoos kokku leppima valdkonna, milles edasi minna, koostööd teha? Selleks loodan ka Teiepoolseid ideid, hea linnarahvas!

Aare Järvi
abilinnapea

Jalad selga, rattad alla - kõik Võhmasse kokku!

VÕHMA LINNA PÄEVAD

KESK-EESTI LAAT

SINGER VINGER | Saphran Freddy Tomingas & RIFF | Danzart Ans. Elumees | OTT LEPLAND

3 AUGUST Sasku turniir kultuurikeskuses
Tuline jalgpallihing staadionil
Võrkpall kolmeliikmelistele võistkondadele

PILET 7€
SOODUSPILET 5€

4 AUGUST Võhma meistrivõistlused lauatennises
Koroona võistlus peaväljakul
Võhma rammumees 2012
Saagimise võistlus Ilutulestik

ATRAKTSIOONID LASTELE: TÖÖTOD, LIUVÄLI, RONGISÖIT, MÄNGUD, VÕISTLUSED JPM
ÕHTUSTE KONSERTIDE ALGUS KELL 19.00

CONNECTING STENDE AND VÕHMA LATVIAN DAYS IN ESTONIA

PÄEVASTE ÜRITUSTE RAAMES ESINEVAD STENDE JA VÕHMA ISETEGEVUSLASED

Gift line, ECKERÖLINE, M, Toiv SPA Hotell, Largo, WENDRE, VÕHMA, Estonia Latvia, REVISANEL, STENDE, Luule Tiirmaa, OÜ Eesti Valgus, OÜ Kohvik Võhma, Võhma toidutare, Jüri Kalistratov, OÜ Prenton, Emerson Ten OÜ, Second-Hand Land OÜ Võhma Kirbuturg, OÜ Võhma Levika

Kas mõtlemine sobib suvesse

Suvi on alati oodatud. Ega sta tulemata jää ka. Aga eestlasliku muretsemise juures kaasneb selle ootusega alati mure, kas ikka päikest ja rannasooja tuleb, kas ta mitte liiga kiirelt ei möödu (linnapäevade ajal on igatahes ööd juba päris pimedad). Lastele tähendab see toredalt pikka vaheaega, täiskasvanuile parimal juhul puhkust. Mitte kõik ei puhka suvel. Igaühel polegi võimalust puhata, mõnel on just suvel võimalik leida tööd, mida talvisel hooajal loota pole.

Puhkus kulub igaühele ära. Eelkõige annab see võimaluse tulla korraks välja igapäevasest, ehk ka stressitekitavast rutiinist. On aeg tegelda oma hobidega, MÕELDA, suhelda iseenda ja oma lähedastega. Lubamatult väheks kipub viimasele tavaliselt aega jääma. Eriti neil, kes tööl vahetus-

Luule Tiirmaa

tega. See ei võimalda tihti ühisaega leidagi.

Mõisteid *vabaaeg, hobiaid, huvitegevus* seondatakse eelkõige laste ja noortega. Millised on laste hobiaid, kui jätta ära organiseeritud huvitegevus ja võimalus vanematega koos lemmikasjadega tegelda? Mõnda aega on tõesti tore „lihtsalt puhata ja mängida“ – sõpradega õues ringi joosta. Üks selline iseisvalt tegelemine võiks olla lugemine. Lugemine,

teadagi, pole aga tänaste laste meelest just parim vaba aja veetmise viis. Millised on veel need tegevused, millelega laps ise tegeleks ja mille juures ei ole ohtu? Kuigi ka ringijuhid-juhendajad mingil ajal puhkama peavad, võiks kord jõuda selleni, et mitte kõik huviringid mai lõpuga tegevust ei lõpetaks. Aga lõpetavad. Sest meil on kõik lasteringid kooliga seotud ja kool siis lõpetab. Ehk ei pea ring just samal kujul suves jätkuma. Ehk ei pea ta just kooli küljes olema. Aga tegutsema peaks. Jah, osadel lastel õnnestub sõita vanaema-vanaisa juurde, mõnel perega reisida – nemad nähtavasti ei osaleks jätkuvas ringitegevuses. Aga teised lööksid ehk päris meeleldi kaasa. Suvise jätkutegevuse kiireks mahalahtmiseks leiab sadu põhjuseid (üks on meile ikka ja alati tuttav – raha;

õigemini selle puudumine). Aga kui võtta sel teemal vähegi MÕELDA, leiab oluliselt enam pooltargumente.

Laps võtab üsna meeleldi vastu selle, mida tehakse just tema jaoks. Raskem on suuremate inimestega. Noored, kel enda arvates õppimised õpitud ja tööellu (või olematusse tööellu) astunud, ei mõista veel mõnda aega puhkuse, aktiivse puhkuse, hobi, huviala mõistet. Kuna seni on kogu huvitegevus seonud kooliga ja nüüd ollakse koolilapse-staatusest väljas, siis on kõik sellega kaasnev seljataha jäetud ja asemele pole midagi tulnud. Siis räägime sellest, et täiskasvanud inimene on selline isiksus, et teab ja toimetab ise – keegi ei pea temaga tegelema. Sedasi on mugav mõelda. Ja alati jääb muidugi ütlus: kes tahab, see teeb. Kindlasti, ja eriti praegusel üle-mõistuse tobedal ajal, kus töö leid-

mine vaid välismaal õnnestub/ära tasub, ei saa loota, et kohal on hulk noori, kes kohe neile sobilikus tegevuses kaasa lööks. Aga neid on. Milles seisneb noorsootöö? See mõiste läbib kõikvõimalikke dokumente, alustades külade ja omavalitsuste arengukavadest, lõpetades üleriigilist võimalikku arengut kirjeldavatega. Tõesti, kirja on võimalik panna igasuguseid asju – täideviimine on midagi muud. Hulle on, kui isegi kirjas pole midagi – see tähendab, et pole MÕELDUDKI.

On mõndagi, mis meie kõrva-pilku-hinge kaunis suves riivab. Oleme häiritud, ja õigustatult, kui lapsed jooksevad läbi meie väikesed aiamaalapid, talluvad ja rüüstavad. Aga mitte üksnes lapsed ei tee seda. Kurvas-tame, kui seda, mis tehtud, järjest lõhkuda püütakse (atraktsioonid mänguväljakul,

pargipingid, prügikastid). Oleme sõnatud, kui mõned „hullud“ kohutava plärina saatel mööda meie linna kitsaid majadevahelisi tänavaid kihutavad. Mina ja maailm. Sõnatuks võtavad ka sügavad „pastlajäljed“ spordiväljakutel ja haljasaladel. Raske on rääkida mõistlikkusest ja vajadusest vastupidiselt käituda, kui alkohol (vm) on hallide ajurakkudega (Poitrot) oma töö teinud.

Ehk sunnibki käega lööma ja arvama, et miskit pole võimalik muuta. Seda mõtet toetab ütlus, et muuta tuleb seda, mida on võimalik muuta ja muretsemata jätta selle pärast, mida pole võimalik muuta. Jätkugu vaid mõistust neil kahel vahet teha. Ise olen arvanud ja arvan: pigem tuleb ikka loota, et rohkemat on võimalik muuta. Peaksime sellele vähemalt MÕTLEMA. Jah, usun küll, et ka suvel.

Linna heakorrakonkursi tulemused

Juba üle kümne aasta on meie linnas tavaks tõsta esile hea väljanägemisega ja hästi heakorrestatud elamuid ja asutusi. Volikogu poolt aastal 2000 vastuvõetud määruse järgi tegeleb konkursitulemuste väljaselgitamisega volikogu komisjon, milleks viimastel aastatel on olnud eelarve- ja arengukomisjon. Tulemused kinnitatakse komisjoni ettepanekul volikogu otsusega. Kuigi linnapäevade raames saavad ära märgitud vaid kolm elamut ja üks asutus, siis tegelikkuses on komisjoni liikmete poolt esile tõstetud väga paljud elamud ja asutused. Nende arv on pidevalt ka tõusnud, näiteks 2011. aastal märgiti ära 20 elamut ja 8 asutust ning 2012. aastal 26 elamut ja 13 asutust. See näitab, et aasta-aastalt muutub meid ümbritsev elukeskkond esteetilisemaks.

Selleks, et see teadmine ei jääks vaid komisjoni koosseisule seinte vahele, olgu sel korral kõik äramärgitud välja toodud tähestikulises järjekorras, mitte pingereas.

Elamud: Aia 3, Aia 8, Aia 9, Aia 19, Eha 2, Kastani 16, Kirsi 12, Koidu 8, Lai 12, Lille 2, Lille 9, Niidu 3, Pargi 6, Pärna 8, Pärna 17, Ristiku 1, Silla 9, Silla 10, Tallinna 9, Tallinna 16, Tartu 3, Tooma 19, Veski 1, Veski 7, Väike 6, Väike 22.

Lisaks märgiti ära järgmised **asutused:** aiapood, apteek, gümnaasium, Jehhoova Kuningriik, kohvik Võhma, kultuurikeskus, küünlavabrik ja Gift Line, lasteaed Mänguveski, Levika, linnavalitsus, Loo Äri, raudteejaam, kauplus Võhma Konsum.

Kersten Kattai
eelarve- ja
arengukomisjoni esimees

Juunikuu volikogust

28. juunil toimus volikogu istung, millest võtsid osa linnavolikogu liikmed Riine Ant, Kersten Kattai, Leida Kuld, Hannes Männik, Helve-Kaja Oss, Ants Pihlak, Luule Tiirmaa, Ly Udikas, Ago Vingissar ja Jaan Voll. Puudus Elke Klara Wüthrich.

Istungil osalesid linna- pea Avo Pöder, pearaamatupidaja Tiina Ranne, linnavalitsuse liige Lea Ibrus.

Pärast istungi päevakorra kinnitamist kuulati T. Ranne ja L. Tiirmaa ettekandeid Võhma linna 2011. a majandusaasta aruande kohta. Sõna võtsid ja küsimusi esitasid K. Kattai, R. Ant. 10 poolthäälega võeti vastu määrus nr 7 "Võhma linna 2011. a majandusaasta aruande kinnitamine".

Järgmisena arutati Võhma linna põhimääruse muutmist (ettekandjad K. Kattai, A. Pihlak). Muudatused tulenesid uuest kohaliku omavalitsuse finantskorralduse seadusest. Senises põhimääruses (1) sõnastati ümber paragrahvi 7 lõige 1, mille alusel Võhma linn avaldab tunnustust Võhma Linna Aukodaniku nimetuse, Võhma linna parima sportlase preemia ja linnavalitsuse aukirja või tänukirja andmisega ja (2)

täiendati seda peatükiga 81, millises on nüüd kirjas arengukava, eelarvestrateegia ja eelarve koostamise ja muutmise ning finantsjuhtimise üldised põhimõtted. Eelnevast lähtuvalt võeti vastu ka linna eelarve koostamise, vastuvõtmise, täitmise ja aruandluse kord.

Heakorrakonkursi tulemused esitas K. Kattai. Võitjad saavad tänusõnade osaliseks linnapäevadel, mistõttu siin neid ei esita.

Eesti Lairiba Arenduse Sihtasutus esitas 14. mail 2012 Võhma Linnavalitsusele avalduse isikliku kasutusõiguse seadmiseks Võhma linna omandis olevate maaüksuste (Veski tänav, Veski tn 11, Veski tn 12, Staadioni) tööprojekti ESTWIN ELA038 "Põltsamaa – Kõo – Võhma valguskaabli ehitus" teostamiseks. Sellest lähtuvalt otsustati pärast A. Põdra selgituste ärakuulamist nimetatud maale isikliku kasutusõiguse seadmine.

Võhma linna omandis oleva Tallinna tänava kinnistu kesklinna osa kohta on koostatud detailplaneering, mis on kehtestatud Võhma Linnavalitsuse 20. aprilli 2012 korraldusega nr 50. Detailplaneering näeb ette planeeringuala maaka-

sutuse sihtotstarbe osalise muutmise ärimaaks (planeeringulahenduses krunnid aadressidega Tallinna tn 19 ja Tallinna tn 23) ning ühekorruselise ärihoone püstitamise Tallinna tn 23 krundile ja bussiootepaviljoni ning turuala rajamise Tallinna tn 19 krundile. Asjaõigusseaduse § 241–2551 alusel ning kooskõlas Võhma Linnavalikoguga 22.11.2007 määrusega nr 22 "Võhma linna omandis olevatele kinnistutele hoonestusõiguse seadmise kord" otsustati seada nimetatud Tallinna tänava kinnistule hoonestusõigus. Asjaga tegeleb edasi linnavalitsus. Tuleb määrata hoonestusõiguse seadmise tingimused ning korraldada enampakkumine.

Veel otsustati volikogus asendustasu määramine linnapeale abilinnapea puhkuse ajaks ja Võhma Linnavalikoguga 23. jaanuari 2001 määruse nr 1 "Võhma linna üldplaneeringu kehtestamine" preambuli muutmise, mis ei muuda selle sisulist külge, vaid määruse aluseks olevate seaduste esitamist. (Uus sõnastus on: „Määrus antakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 22 lg 1 p 31 ja planeerimiseaduse § 24 lg 3 alusel”).

Informatsiooniks kuulati A. Põdra teadet sauna remondi kohta: tehtud on hinnakalkulatsioonid, taotlus esitatud PRIA-sse, mingiks perioodiks läheb avalik saun kinni.

Järgnes teave augusti algul toimuvatest linnapäevadest: Advokaadibüroo LEX-TAL on esitanud 20.06.2012 nõude Tallinna tn 15 lähelanike öörahu tagamiseks, kus nõutakse, et vabaõhuüritus mõlemal päeval lõpetataks hiljemalt kell 23.00 ja korraldataks müra mõõtmine ürituse algusest kuni lõpuni.

Veel saime teada Viljandi Tarbijate Ühistu soovist osta kinnistu Jaama tn 1 ja tekkis arutlus heakorrest linnas: volikogu liige A. Vingissar juhtis tähelepanu lõigatud okstele, räämas konteinerile ja niitmata aladele (eelkõige staadioni mägi) koolimaja juures; volikogu liige H.-K. Oss tundis huvi Võhma Konsumi kõrval asuva konteineri ümbrihoolduse kohta.

Järgmine linnavolikogu istung on planeeritud läbi viia 23. augustil 2012 algusega kell 17.00.

Ants Pihlak
Linnavalikogus esimees

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada pangabussis!

Pangabuss peatub:

<p>Laeva kultuurimaja juures kell 9.00–10.00</p> <p>Kabala rahvamaja juures kell 11.30–12.30</p> <p>Võhma linnavalitsuse juures kell 13.00–14.00</p> <p>Suure-Jaani Konsumi kaupluse parklas kell 15.30–18.00</p>	<p>III kvartalis</p> <p>2. ja 16. juuli</p> <p>6. ja 17. august</p> <p>3. ja 17. september</p>
---	--

Bussis saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, sõlmida hoiuseid ja muid erinevaid lepinguid.

Tutvuve pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega www.swedbank.ee. Lisainfot pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

Tähelepanu!

Linnaelanikel, kes on sattunud majanduslikesse raskustesse, palutakse pöörduda sotsiaalnoõniku (linnavalitsuse I korrusel) poole. Soovi korral on võimalik saada Eesti Punase Risti kaudu tasuta jagamiseks mõeldud kuivtoiduaineid: makaronid, nisujahu, neljaviiljahlbed ja toiduõli.

Täiendav info tel 437 7170 või 5669 5308.

Sotsiaalnoõnik

Koerte ja kasside kohustuslik marutaudivastane vaktsineerimine laupäeval, 11. augustil

Kella 10.00st endise kultuurimaja ristis
Kella 11.30st raudteeülekäigu juures
(Tallinna ja Lai ristmikul)

Vaktsineerimine on TASUTA. Info 509 1526 Ivan Ignatov

Võhma Ekraan näitab neljapäeval, 26. juulil kell 18.00 filmi „Kurgja leivategu“

Ootame huvilisi vaatama!

Möödunud majandusaastast

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse alusel peab volikogu revisjonikomisjon andma arvamuse majandusaasta aruande kohta. See on konsolideeritud majandusaasta aruanne. Konsolideeritud aruandlust peavad esitama koosternid, so emaettevõtte koos tütarettevõtetega, kus emaettevõtte on ettevõtte, mis kontrollib ja tütarettevõtte on ettevõtte, kelle finants- ja äripoliitikat kontrollitakse. Aruannete konsolideerimisega saavutatakse olukord, kus ema- ja tütarettevõtte esitavad aruande oma tegevuse kohta nii, nagu oleks tegemist ühe ettevõttega. (www.maksumaksja.ee)

Revisjonikomisjon koosseisus Helve-Kaja Oss, Kersten Kattai ja Luule Tiirmaa tutvus majandusaasta aruandega juunis ja sama kuu istungil volikogu kinnitas selle.

Konsolideerimisgrupi (linn ja AS Võhma ELKO) tegevustulud olid 2011. aastal kokku 1 682 000 eurot. Võrreldes 2010. aastaga vähenesid tegevustulud 278 000 eurot. Tegevuskulud olid 2011. aastal 1 621 000 eurot ning tegevuskulud vähenesid võrreldes 2010. aastaga

142 000 eurot. Tulenevalt 2010. a eelarvejärgist ning mõningasest kulude vähenemisest kujunes majandusaasta tulemiks 40 000 eurot. 2010. aastal oli see neli ja pool korda suurem, st 185 000 eurot. 2011. aastal ei olnud võrreldes 2010. aastaga enam vajadust erakorralisi kokkuhoiumeeteid (personalikulude kärbe) rakendada, kuid samas õnnestus majandusaasta positiivse tulemiga lõpetada suuresti tänu eelmise aasta eelarvejärgile. Vaadates omavalitsuste rahastamis- ja majandustrende, ei ole ette näha olulist omavalitsuste tulubaasi suurenemist. Seda kinnitavad ka 2011. a tulemused, kus tulud vähenesid võrreldes 2010. aastaga 14,2%. Seega eelarvelise jätkusuutlikkuse tagamiseks on tingimata vajalik tegevust efektiivsuseks muuta ning seeläbi kulud piirata.

Investeeringute maht 2011. aastal võrreldes 2010. aastaga vähenes oluliselt, vastavalt 100 000 eurot ja 365 000 eurot. Peamised investeeringud olid väliürituste platsi arendamine ja teissaldatava laululava ostmise (Eesti–Läti projekt), kokku summas 77 766 eurot ning

gümnaasiumiga seotud investeeringud (tuleohutuse parandamine), kokku summas 22 482 eurot. Kokku moodustasid põhivarasooetus ja renoveerimine (investeeringud) 7,3% linneelarve kogukuludest. Analüüsides linna põhitgevuse kulude (töötasud, majanduskulud jms) ning tulude suhet võib näha, et investeerimistegevuseks jääb järjest vähem vahendeid (seda kinnitab ka 2012. a eelarve).

Võhma linnale kuuluva AS-i Võhma ELKO vahenditest ja Keskkonna Investeeringute Keskuse poolt rahastatud projektist rajati ja renoveeriti vee- ja kanalisatsioonitrasse summas 174 830 eurot.

Linna laenukohustusi 2011. aastal ei suurendatud. Linna laenukohustusi vähendati kokku 119 584 eurot (sh lühiajaline laen). Linnavalitsuse laenukohustused on 2011. a lõpu seisuga 338 000 eurot (2010. a lõpus 425 000 eurot).

Võhma linnale kuuluva AS-i Võhma ELKO 2011. majandusaasta tulemused on paremad kui 2010. aastal. Tulud on kasvanud 3% ning samal ajal on kulud vähenenud 15,6%. Tulude suurenemine ja kulude

vähenedamine andis tegevuse tulemiks 103 000 eurot (2010. aastal oli see 10 000 eurot). Samal ajal, tulenevalt investeerimistegevusest, on ELKO kohustused kasvanud ca 5%.

Revisjonikomisjon leidis, et Võhma linn on 2011. a majandamisega hakkama saanud. Tuginedes aga 2011. aasta majandusaasta aruandele, selle võrdlusele 2010. aasta tulemustega ning 2012. aastaks planeeritud eelarvega, leidis revisjonikomisjon, et linna eelarve jätkusuutlikkuse tagamiseks, eelarvelise investeerimisvõimekuse suurendamiseks ning elukeskkonna arendamiseks tuleb tegevusi efektiivsuseks muuta ning seeläbi tegevuskulud vähendada (struktuuride ja dubleerivate funktsioonide ülevaatamine, asutuste tugi- ja haldustoe ühendamine, planeerimine ja tegevuste prioriteetide seadmine jms). Samasulisi ettepanekuid on volikogu revisjonikomisjon teinud ka kahe eelneva majandusaasta aruande kinnitamise juures.

Luule Tiirmaa
Revisjonikomisjoni esimees

Head teed, head teed!

Ilmauks jääb irvakile, ...
See, kes otsib, see, kes hoolib,
tõttab välja vabana
ilma imet tabama.

(Alo Mattiisen)

12. klass

I rida vasakult: Liis Hunt, Siret Müür, Kenno Soo, õpetaja Pilvi Ailt, Kermo Paju, Brenda Ilmjärvi, Raili Pettai;
II rida vasakult: Marek Tõnisson, Martin Männik, Kevyn Mäekivi, Valdo Essmann, Magnus Tiitus, Mart Vingissar, Elmar Pärs, Manuel Riga.

Eilne oma rõõmude ja muredega on kadumas magusasse möödanicu, kui ulatatakse kätt viimast korda nendele, kellega on aastaid kantud muresid ja rõõme. Homme on avalik, täis unistusi ja lootusi. Seepärast on oluline käia oma rada – laske elul vabalt kulgeda ja olge muutusteks valmis. Elu ise näitab kätte õige aja, kui pead otsustavalt tegutsema ja uusi radu otsima.

Õnnelik on see, kellel põues omast käest võti avamaks laekaid. (Venda Sõelsepp)

9. klass

I rida vasakult: Kevin Tiitus, Kristo Paju, Marko Tõnisson, Argo Ploom, Mirko Porsin, Karl Raaga;

II rida vasakult: Agnes Alas, Kristiina Orgusaar, Karin Koort, Karmen Roost, Hanna Kata Norma, Eleri Roosman, Viktoria Kirpu, õpetaja Silva Murik, Sirle Anvelt, Geti Kundla.

Õnnesoovid tarkuse diplomi puhul!

Tundke rõõmu sellest, mis olemas on, ja unistage sellest, mida tahate. Ärge tormake elust ette ega jääge ka elust maha. Osake igas eluperioodis leida see väärtuslik, millest ise rõõmu tunnete ning mida lähedaste ja sõpradega jagada tahate.

Soovime Teile kaunist suve ja toreid puhkust!

Linnalehe toimetus

Fotod

OÜ Pildikompanii

Seinad ei saa armastada

Seejärel teatasid nad, set linna kenad inimesed on asja nõnda korraldanud, et ta saab endale koha lastekodus. „Mul on juba koht ühes lastekodus,“ väitis Pipi.

„Mis sa ütled, kas kõik on juba korras?“ küsis üks politseinikest. „Kus see lastekodu asub?“

„Siin,“ teatas Pipi uhkelt. „Mina olen laps, ja see siin on minu kodu, niisiis on see lastekodu. Ja koht on mul siin olemas, öieti on mul siin palju kohti.“

„Armas laps,“ ütles politseinik ning naeratas, „sa ei saa asjast aru. Sa pead minema tõelisse lastekodusse, kus keegi sinu järele vaatab.“

Nädalapäevad tagasi käisin külas ühes Eestimaa asenduskodus, kus on hiljuti ametisse asunud uus juht, asutusele on pandud uus ja kõlav nimi ning seal on just valminud uued peremajad. Kõik on uhiuus ja näiliselt kõige paremas korras. Aga mis on muutunud laste jaoks, kellele see asutus koduks on? Kohtumisel rääkis sotsiaalsatuse juht innustunult: „Kuigi asenduskodu vahetuvad pere sees tihti lapsed ja ka kasvatajad, on meie lastel vähemasti üks stabiilne kodukeskkond olemas ning meil Eestimaal on ses mõttes kõik hästi!“

Koduteel mõtisklesin külas kuuldu üle ja asenduskodu juhi sõnad tegid mind kurvaks. Mõtlesin selle üle,

kui suur võib olla erinevus mõistes, mis peitub nelja tähe taha, millest saab kokku panna sõna KODU ning kui erinevates maailmades võivad meie Eestimaa lapsed kasvada ...

Seinad ei saa armastada

Miks on ikkagi nii, et kui räägitakse lapse vajadustest, siis vanemliku hoolitsusega laste puhul seatakse teenäitajaks eelkõige uued peremajad ja materiaalsed väärtused, mitte laste vajadus ühe lähedase inimese järele, kellega tekiks turvaline kiindumusuhete? Jah, olen päri, et asenduskodus elavatel lastel on olmetingimused uutes peremajades ehk paremadki võrreldes mõne tavaperrega. Aga selge on ka see, et ainuüksi maitsvast toidust, ilusast uuest peavarjust ja moodsatest rõivastest ei piisa lapsele normaalse arengu tagamiseks. Laps vajab eelkõige armastava inimese hoolitsust ja tähelepanu, et kasvada teistega suhteid luua suutvaks täiskasvanuks. Seinad ei saa armastada, seina sisse saab naela lüüa ja sinna nagi riputada.

Lapsed vajavad lähedaste inimeste loodud turvalist keskkonda ja lähedast suhet. Kasvava lapse pilt endast ja teistest kujuneb selle põhjal, millised on tema kogemused maailmast ja suhetest erinevates olukordades. Briti psühholoog ja tuntud teadlane John Bowlby on tõestanud, et täiskasvanu

võimet luua lapsega toimingut ja turvalist kiindumusuhet mõjutab tema enda kasvuaasta kogetud tähtsate inimsuhete iseloom. See, milline on olnud lapse kiindumusuhete vähemalt esimesel kolmel eluaastal, määrab ära, kas edaspidi on maailm tema jaoks turvaline või ebaturvaline paik. Vanemana anname oma lastele armastuse kaudu tegevusjuhendi tulevikuks – selleks ajaks, kui neil on oma perekond. Kiindumusuhete tekitab puudutuste, vaatamise, hoidmise, kuulamisega. Ma ei jõua kokku lugeda neid kordi, mil oma kolme tüdruksöötes, riitades, lasteaeda teele saates, koos mängides ja tegutsedes, päeva- või öö- unne pannes neid musitan ja kallistan, katsun ja patsutan, naeratan ja silma vaatan. Nii loon ma oma lastele turvatunde, milles laps saab hakata maailma uurima. See on kontakt minu ja lapse vahel, mida vajab minu laps kasvamiseks ja mida vajan mina ise täiskasvanuna. See on ilus andmise, saamise ja jagamise suhe, milles nii laps kui täiskasvanu kogevad eluks nii vajalikku hoolimist ja armastust.

Katkiste suhete nõiarang

Mis aga juhtub siis, kui lapsel pole võimalust turvaliseks kiindumuseks? Uuringud näitavad, et varaste eluaastate suhtemustritel on tugev mõju laste edaspidisele käitumisele, kohtumisevõimele ja enesehinnangule. On selgunud,

et turvaliselt kiindunud kümneaastastel lastel on elulugu jutustades jutt oma lapsepõlvest terviklik ja seotud rohkete mälestustega, kus on nii negatiivseid kui ka positiivseid näiteid ning puudub kalduvus endaga seotud lugude ilustamiseks. Ebakindla kiindumusuhete laste elulood on aga tihtipuhku idealiseeritud ja väheste emotsionaalselt oluliste mälestustega. Katkise kiindumusuhete ja ebaturvaliselt kiindunud tüdrukute saavad sageli juba teismeliselt emad ja nad suudavad harva luua hästitoimivat peret. Seega, kogemused, mida see noor ema sai enese lapsepõlvest (nt emotsionaalne eemalolek, oskamatus lähedasi suhteid luua ja hoida), kannavad edasi tema suhetesse omaenda lastega. Nad räägivad oma lastega vähem, puudutavad neid vähem ja vaatavad neile vähem otsa – nad on puudulike suhete nõiarangis.

Asendus- ja turvakodude kasvatajad on mures, et neil on tihti raske lastega kontakti saada. Nii see paraku on, sest meie asutustes kasvavad lapsed pole sünniperest kaasa saanud turvatunnet pakkuvat kiindumusuhet. Selle tagajärg on kõne hilisem areng, käitumishäired, probleemid enesekontrolliga, madal enesehinnang, häiritud sotsiaalne ja intellektuaalne areng ning nendest johtuvalt tülid hooldajatega ja raskused sõprussuhetes.

Seepärast tunduvad lastekodus kasvavad lapsed tihti ka vaenulikud ja eemalehoidvad, või vastupidi liiga klammerduvad.

Lähedustunne on tulevase edu alus

Me ei saa eeldada ja nõuda, et asenduskodu perre tööle tulnud kasvataja peab tingimusteta armastama kõiki selle pere lapsi, et oleks võimalik lapse arenemiseks vajalik kiindumusuhete tekkimine. Südan ei saa ju sundida ja kõik inimesed lihtsalt ei sobi omavahel. Meie, täiskasvanud ei abiellu ju ka esimese ettejuhtuvaga, vaid valime ja proovime, kas see mees või naine on ikka õige ja sobilik. Isegi kui lapsel on mõne kasvatajaga soe ja turvaline suhe, siis tänu kindlale töögraafikule kogeb laps, et see inimene, keda ma armastan, läheb ära ja ma ei tea, kas ta tagasi tuleb. Ja baas ebaturvalise kiindumusuhete tekkimiseks ongi loodud. Kiindumusuhetest sünniv turvatunne aga annab lapsele enesekindluse, julguse ja võimekuse elus edasi minna. Selle puudumine omakorda hävitab millegi, mis on lapses väga oluline – tema enesekindluse. Ja see teeb lapsest juba eos kaotaja. Nii kasvavad asutustes lapsed, kes on juba enne ellu astumist alla andnud – nende Eestimaa laste stardipositsioon on mis tahes tegevuse puhul teistest „mitu meetrit“ tagapool ning edukas sooritus või

enesekindluse tõusuks vajalik võit üsna ebareaalne.

Iga Eestimaa laps on väärtus. Kunagi ei ole liiga hilja saada õnnelik lapsepõlv. Põhjamaades väga hinnatud Soome päritolu psühhoterapeut Tommy Hellsten on tabavalt öelnud, et laps saaks laps olla, peab tal olema keegi, kelle laps olla. Ma usun, et lapsed sünnivad südames – ühed annavad lapsele elu ning mõnikord tuleb teistel vanematel õpetada last seda elu elama.

Armsad emad ja isad, vanaemad ja vanaisad, onud ja tädid – kallistage ja musitage, patsutage ja puudutage, hoidke ja hellitage oma lapsi ning tehke seda kõike lugematul korral päevas – muidugi arvestades ka lapse õigust privaatsusele. Lapsi ei saa hellusega ära hellitada ja ka teismelised igatsevad sidet oma vanematega, nii füüsilist kui ka emotsionaalset. Lapsed ei taha elada emotsionaalses näljas ilma armastava inimeseta ilus ülesmukitud toas, kus vanemaid asendavad teler ja rohked mänguasjad, või üleplaneeritud huviringide lõa otsas. Lapsed väga vajavad kontakti meiega, et neis saaks kasvada turvaline kiindumusuhete ja baasiline usaldus maailma vastu.

Tekst avaldati nädalikirjas Naised.

Triin Lumi
MTÜ SEB
Heategevusfondi
tegevjuht

Ametiisikute majanduslike huvide deklaratsioonid 2011. aasta kohta

Majanduslike huvide deklareerimise eesmärgiks on ülevaate saamine ametiisiku majanduslikest huvidest, mis võivad soodustada või põhjustada era- ja avalike huvide konflikti ning korruptiivse teo toimepanemist või korruptsiooni ohtliku suhte loomist. Majanduslike huvide deklaratsioon (edaspidi deklaratsioon) on dokument, millega ametiisik deklareerib andmed temale kuuluva vara, varaliste kohustuste ja muude asjaolude kohta, mis võimaldavad kindlaks määrata ametiisiku majanduslikud huvid ja varalise seis. (Korruptsioonivastane seadus § 7, 8)

Deklaratsioonid avaldatakse korruptsioonivastase seaduse § 15 lõike 3 alusel seaduse lisana kinnitatud ametiisiku majanduslike huvide deklaratsiooni (MHD) vormi järgi:

- I. Üldandmed
- Ees- ja perekonnanimi
 - Isikukood (ei kuulu avaldamisele)
 - Ametikoht
 - Asutus (tööandja)
 - Ametipalga aste ja ametipalk (avaldatakse koos asutusest makstavate lisatasudega).
- II. Andmed vara kohta
- Kinnisvara (kuni kinnistusraamatusse kandmiseni ka ehitised ja nende osad, deklareeritakse ka pooleliolevad ehitised, ühis- ja kaasomandiks oleva vara puhul näidata ametiisiku osa selles): otstarve, asukoht, maakond, vald, linn, kinnistuspiirkond, kin-

nistu number (asukoha aadressi näitamata).

- Registrisse kantud autod, vee- ja õhusõidukid: sõiduki liik, mark, väljalaske aasta.
 - Aktsiad, osad ja muud väärtpaberid: eminent, liik, kogus, nimiväärtus, koguväärtus.
 - Pangaarved (pank, arve liik ja nende arv).
- III. Andmed varaliste kohustuste kohta
- Võlad pankadele ja teistele eraõiguslikele isikutele, kui võla suurus ületab eelmise kuue kuu ametipalga või 3195,58 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta: võlausaldaja, võlajääk deklareerimise ajal.
 - Muud varalised kohustused, mille suurus ületab deklareerimise ajal eelmise kuue kuu ametipalga või 3195,58 eurot, kui ametikohal ametipalka ei maksta (liisingud, käenduslepingud, hüpoteegid jms).
- IV. Andmed muude tulude kohta
- Muud regulaarsed tulud (palk ja lisatasud põhitöökohal, kui ametiisikul puudub ametipalk, näidates nende suuruse; kompensatsioonid, sh nõukogudest saadavad hüvitised, nimetades nõukogu ja näidates hüvitise suuruse; intressid; pensionid; töövõtust ning teadus- ja õppetööst saadavad tasud; autoritasud; muud tulud või tuluallikad, näidates ära, mis liiki tuludega on tegemist) (tulu suurust näitamata).

V. Andmed maksustatava tulu ja dividenditulu kohta (ei kuulu avaldamisele)

VI. Andmed abikaasa, vanemate ja laste kohta (ei kuulu avaldamisele)

VÕHMA LINNAVOLIKOGU LIIKMED:

1. Riine Ant. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Ei ole. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. SEB pank arvelduskonto 1; SEB krediitkaardikonto 1; Swedbank arvelduskonto 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Viljandi Maavalitsus: töötasu; Võhma Linnavalitsus: projektijuhi töötasu.

1. Kersten Kattai. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Maatulundusmaa (kaasomand: 1/2) Rae vallas (nr 10835102). 7. Ei ole. 8. Sampo pank, kohustuslik pensionifond Sampo Pension 50; kogus 42,52; nimiväärtus 1,049 EUR; koguväärtus 44,64 EUR; Swedbank, Pensionifond K3; kogus 1120,4; nimiväärtus 0,965 EUR; koguväärtus 1081,50 EUR; LHV Pank, LHV Pensionifond S; kogus 122,3; nimiväärtus 1,128 EUR; koguväärtus 138,05 EUR. 9. Swedbank arveldusarve 1; Swedbank krediidiarve 1; Sampo pank arveldusarve 1. 10. Swedbank öppelaen 10 325,72 EUR. 11. Swedbank, järelmaksuga müügileping, jääk: 7547,35 EUR, kuumakse 155,36 EUR. 12. Tallinna Ülikool: töötasu, doktorandidoetus.

1. Leida Kuld. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Elumaja (1/2) Võhma linnas. 7. Sõiduauto Žiguli VAZ 2016 1990, sõiduauto Mitsubishi Colt 2007. 8. Ei ole. 9. SEB pank arveldusarve 1; Swedbank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. SA Lõhavere Ravi- ja Hooldekeskus: töötasu; pension.

1. Hannes Männik. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Elamumaa Võhma linnas; maatulundusmaa Torgu vallas. 7. Sõiduauto Opel Vectra 1998. 8. Swedbank pensionifond K3; kogus: 5323,414; nimiväärtus 0,96335 EUR; koguväärtus 5128,31 EUR. 9. Swedbank arveldusarve 1. 10. Swedbank 22 556,42 EUR. 11. Ei ole. 12. Võhma Gümnaasium: töötasu; Võhma Linnavalitsus: käsunduslepingu tasu.

1. Helve-Kaja Oss. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Korter Võhma linnas (nr 9516). 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 2. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. OÜ Viljandi Vana-Apteek Võhma haruapteek: töötasu; pension.

1. Luule Tiirmaa. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Ei ole. 7. Sõiduauto Chevrolet Evanda 2005. 8. Ei ole. 9. SEB pank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Võhma Gümnaasium: töötasu.

1. Ly Udikas. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Korter Võhma linnas (nr

9785). 7. Sõiduauto Mercedes-Benz 1993. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Võhma Gümnaasium: töötasu.

1. Ago Vingissar. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Maatulundusmaa Kõo vallas (nr 2495539, 40939, 2958239, 2681639). 7. Ei ole. 8. 402 OÜ Prenton osakut. 9. Swedbank arveldusarve 1; SEB pank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. OÜ Prenton: töötasu; AS Võhma ELKO: tasu töö eest nõukogus.

1. Jaan Voll. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Elamumaa (ühisvara: 1/2) Kõo vallas (nr 4509), korter (ühisvara: 1/2) Võhma linnas, garaaž (ühisvara: 1/2) Võhma linnas. 7. Sõiduauto Audi 80 1993. 8. Ei ole. 9. Swedbank arvelduskonto 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. FIE ettevõtlustulu.

1. Elke Klara Wüthrich. 3. Linnavolikogu liige. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. Ei ole. 6. Majad Võhma linnas (nr 167539, 205239), korter Võhma linnas (nr 3156639), aiamaa Võhma linnas (nr 187639). 7. Sõiduauto Kia Jouce 2002. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1; SEB pank arveldusarve 1; Krediidipank arveldusarve 1, hoius 3; Nordea pank arveldusarve 1, hoius 1; Sparkasse Radolfzell (Saksamaa) arveldusarve 1. 10. Swedbank 38 898,18 EUR. 11. Ei ole. 12. Gift Line OÜ: töötasu.

VÕHMA LINNAVALITSUSE LIIKMED:

1. Lea Ibrus. 3. Sotsiaalnounik. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. 581,60 EUR. 6. Korter Võhma linnas (nr 2141539). 7. Sõiduauto Ford Escort 1991, kaubik Seat Inca 2002. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1, SEB pank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Ei ole.

1. Aare Järvi. 3. Abilinnapea. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. 1022,59 EUR. 6. Korter (ühisomand) Puurmanis, kinnistu Puurmani vallas (nr 2121635). 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1; SEB pank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Liisinguleping. 12. Kõo Vallavalitsus: töötasu; MTÜ Nirk: töötasu; nõukogu liikme kompensatsioon.

1. Kaja Notta. 3. Maakorraldaja. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. 428,21 EUR. 6. Ei ole. 7. Ei ole. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. Ei ole.

1. Tiina Ranne. 3. Pearaamatupidaja. 4. Võhma Linnavalitsus. 5. 766,94 EUR. 6. Korterid Võhma linnas (nr 10097, 9743), garaaž Võhma linnas. 7. Sõiduauto Opel 1992. 8. Ei ole. 9. Swedbank arveldusarve 1. 10. Ei ole. 11. Ei ole. 12. AS Võhma ELKO: tasu töö eest nõukogus.

Seaduse järgi esitavad linnavolikogu esimees ja linnapea deklaratsiooni siseministrile.

Luule Tiirmaa
MHD hoidmise komisjoni liige

SPORDIST

Korvpallist

Lupäeval. 7. juulil, kui Lupaljudes Eesti paikades peeti erinevaid kultuuri- ja spordiüritusi, korraldas ka spordiklubi Võhma linna korvpalliväljakul traditsioonilise korvpalliturniiri, kus osales kutsutud nelja meeskonna asemel kolm (puudus Kõo valla meeskond).

Juba esimene mäng oli kohtunik Jaanus Nilbi (Nilp) taktikepi all väga tasavägine, kus viimastel sekunditel tuli võõrustajatel alla vanduda kogunenutele Põltsamaa veteranidest koostatud võistkonnale 18:19. Teises mängus võtsid omavahel mõõtu taas põltsukad, kelle vastu astusid nii noorematest kui ka vanematest meestest koostatud Suure-Jaani meeskond.

Siin ei andnud Põltsamaa veteranid enam mingit sõnaõigust meie naabritele, võites mängu 21:17, ja seega kogu turniiri. Teise koha mängus ei tulnud võõrustajatel vastupanust midagi välja, kaotades mängu 13:21, ja seega teine koht Suure-Jaanile ning kolmas Võhma meestele, kes mängisid koosseisus Viljo Prantsus, Kevin Tiitus, Magnus Tiitus, Enno Rohelpuu, Kuuno Tiitus, Siim Vingissar ja Mart Vingissar.

Tahan tänada meeskonna tugitalasid Viljot, Ennot ja Kuunot turniiri eduka ja heatasemelise korralduse eest.

Aare Järvi
SK Võhma

Suvistest petankarite tegemistest Võhmas

Petankarid on vahepeal sel perioodil paigutunud oma tegemistega lasteaias ja staadioni vahelises nurgas arendatavale platsile. Et võistluslikult konkurentsipüsida, peame mõtlema ka oma mängutingimuste parendamisele.

Loositavate paaride neljandal etapil saatis edu Ando Saart ja Aare Alliksaart, seekord Raivo ja Ivan Ignatovi ees. Kolmandaks jäid Raivo Vares ja Mati Tiirmaa.

Sama seltskonna viiendal etapil olid parimad Raivo Ignatov ja Raivo Vares. Teiseks jäid Ando Saar ja Rein Alliksaar, seda kolmanda koha saanud Ruve Koska ja Aare Alliksaare ees.

Pärast viit etappi on kolm parimat Raivo Ignatov, Mati Tiirmaa ja Ando Saar. Seni parimatel on tihedalt kannul Aare Alliksaar, Ilmar Roosioks ja Raivo Vares. Kuna selles sarjas on pidada veel kaks etappi, pole miski

37. Eesti linnade suvemängudel 30.06.-01.07.2012 Paides võistlesid kodulinna eest ka petankarid, kes innustunult ning süvenenult mängisid.
Foto Kaspar Pokk (www.maaleht.ee).

veel lõplikult selge ning edu võib soosida keda iganes.

Ka koolinoored on jõudnud ära pidada selle suve teise võistluse. Seekord saatis edu Rainer Kongast Jorgen Vösa ees.

Suve edenedes jätkuvad ka meie sarivõistlused loositud paaridele ja koolinoore-

tele. Septembrisse jäävad aga meistrivõistlused individuaalmängus, paaridele ja triodele.

Seniks nautige Eestimaa kiirelt mööduvat suve ja ärge tundke igavust.

Petankarite nimel
Mati Tiirmaa

Kolmapäeval,
25. juulil kell 18.00
Võhma petangiväljakul

KOLMIK- KOHTUMINE PETANGIS

Osalevad Põltsamaa, Kõo ja Võhma 3-liikmelised võistkonnad.

Ootame pealtvaatajaid!

SK Võhma

MTÜ VÕHMA AIANDUSSELTS KANARBİK

Kanarbiku kevadised väljasõidud

22. aprillil käisid Võhma Kanarbiku liikmed **Saare-Tõrvavaugu talus pookimist õppimas**. Aednik Harri Poom näitas, millised noad selleks sobivad ning kuidas töövahendeid teritada. Saim ise proovida erinevaid pookimisvõtteid, mis mõningase harjutamise järel ka õnnestusid. Kõige enam levinud on vastaskeelne küljutamine, kuid ka koore alla või lõhesse pookimist või kesksuvel kasutatavat või kesksuvel kasutatavat silmastamist tasub osata. Koore alla pookides saab oma aia olemasolevale õunapuule sorte juurde pookida, sest siin pole enam tähtis, et olemasolev oks poogendiga sama jämedusega oleks.

Koolituse lõpus oli osalejatel soovi korral võimalik endale omavalitud sortidega perepuu pookida, seda ikka juhendaja näpunäidete järgi ja valvsa pilgu all. Heaks perepuu alussordiks ehk tüveks on Harri Poomi sõnul

sort „Valge Klaar“, mis on küllalt terve ja pole külma-kartlik.

Sigulda taimeparaadi ehk Läti ühe suurema taimelaada küllastamine maikuu algul oli huvitav ja taimede valik pisut erinev Eesti puukoolides pakutavast. Sellel reisel ühinesid Võhma Kanarbiku liikmetega ka Tartu Ülikooli botaanikaia teadurid. Reisiseltskonnas oli eri aiakultuuride kollektsionääre ning see muutis ostlemise põnevaks uute teadmiste saamise võimaluseks, kui enda kõrval seisvalt spetsialistilt nõu võis küsida. Taimeparaadil müümise eeltingimuseks seati müüjatele, et taimed oleksid Lätis kasvatatud, mitte müügiks imporditud. See annab taimest ostjale suurema tõenäosuse, et istik ka meie põhjamaistes kliimatingimustes talve üle elab, kui see vähegi sobivasse kasvukohta paigutatakse. Korraldajad olid

müügikohad paigutanud ringikujuliselt, katkestustega kaartena – sel viisil oli laadakülalisel hea ülevaade kaubast ning jalavaeva vähem.

Pakuti laias valikus pojenge (sealhulgas erinevaid puispojenge), päevaliiliate uuemaid sorte (hinnad 10–15 latti), madalakasvulisi uusi floksisorte, priimula hübriide ja palju ilupõõsaid. Palju leitud rodosid ja ilupõõsaste sorte. Ei puudunud ka viljapuud ning laias sordivalikus mustikad. Mõnel müüjal oli ka tõelisi haruldusi, kolmiklilli (*Trillium sp.*) ja kuldkingi (*Cypripedium sp.*), kahjuks polnud aga nendel taimedel korralikke täpseid nimesid ning aeglasekasvuliste istikute soolane hind sundis mõnel juhul ka ostust loobuma. Laadal pakuti kahe müüja poolt laias valikus siberi iiriste uusi sorte, millest enamikku Eestis ja isegi muudes Euroopa riikides üldse

müügil ei ole. Siberi iirised on (enamasti ameeriklaste) aretustöö tulemusena muutunud topeltõielisteks, värvigamma sinistest-lilla-kates toonidest kuni meekarvalisteni, juba leidub isegi punakaid sorte, ja õied on suured (läbimõõdus 10–12cm). Kuna tegemist on väga vähenõudliku, külmakindla ning pikaajalise aiataimega, tasub aiahuvilistel siberi iiriste sorte ja iiriste liikidevahelisi hübriide endale soetada. Müügil oli lätlaste aretatud sireleid ning päevaliiliale, mis sobivad hästi ka Eestis kasvataamiseks.

Laadal liikus palju eestlastest taimehuvilisi, osa taimesiltegi olid ettenägelikult eestikeelsed ning mõnus ilm muutis lahkete müüjatega suhtlemise meeldivaks ning reisi igati kordalainuks.

**Ruth Männik
VAS Kanarbik liige**

Kanarbiku liikmete tegusad päevad

Aednikud on kiire kevade unustanud ja naudivad sooja suveilmaga kaasnevaid rõõme. Kes kevadel aiandusselts Kanarbik teabepäevadel õpitud uute teadmiste järgi toimetab, sellel on põhjust rõõmumtamiseks küllaga. Rõõmu võib tunda õigesti väetatud hoolealuste, Sigulda laadalt ostetud uute taimede, kasvamaalainud poogendite üle. Ühiseid, õpetlikke ja kasulikke tegemisi on olnud erinevaid ja igale maitsele. Ettevalmistused septembrikuiseks Juurikalaadaks on käimas täistuuridel: kõigil Kanarbiku liikmetel on peenral kasvamas üllatus igale Juurikalaada külastajale.

Aiandusseltsi kaks suuriüritust – kevadine juurikalaat ja sügisene juurikalaat koguvad ülevabariigilist populaarsust oma

eriilmelisuse ja asjatundlikkuse poolest, sest kaasatud on vabariigi aiandusajanduse eliit. Tänu aiandusseltsi liikmete entusiasmile on iga järgmine lillepäev ja juurikalaat olnud eelmisest sisukam, kaasakiskavam ja huvilisterohkem.

Võhma III lillepäev toimus 20. mail Võhma kultuurikeskuses ning selle ümbruses. Seekordne lillepäev koosnes kolmest näitusest: püsilillenäitus, tulbinäitus ning hernehirmutiste näitus.

Püsilillenäitusele toodi 53 taksonit (eri liiki) hinnatavaid püsililli ning lisaks 4 püsilille, mida ei hinnatud. Näitusele tõid püsililli 11 seltsi liiget ning 1 Tartu Ülikooli botaanikaia töötaja.

Püsililli hindas 6-liikmeline komisjon: Elle ja Enno Ahse, Katrin Mäeots (TÜ bot aed), Sten Mander (TÜ

bot aed), Airi Loid (Valge-anso talu) ning Merle ja Aivar Kaljuste. Parimaks püsililleks tunnistati ussikeeljas prohvetilill (*Arnebia pulchra*), mille kasvatas Krista Kukk Nõrga talust. Eriahhind anti välja tiarelli sordile 'Pink Sky Rocket', mille kasvatas Valentine Teor.

Tulbinäitusele toodi 60 sorti tulpe. Tulpe tõid näitusele 5 seltsi liiget, peamine tooja oli Mati Rang. Lillepäeva külastajad valisid kauneimaks tulbiks sordi 'Flaming Parrot'.

Esimest korda korraldati **hernehirmutiste näitus** ja nende oksjon, mis lisas lillepäevale särtsu ja värvi, aga kindlasti kasvatas ka huvi lillepäeva vastu. Tore oli kuulda näituse külastajate vaimustatud hüüatusi ja kiidusõnu tegijate aadressil: küll on Võhmas palju andekaid inimesi, oi kui

vahva, tule vaata. Kõige kallimat hinda maksti oksjonil kooliõpilaste valmistatud, Toomas Israeli juhendatud, puidust linnukujuliste hirmutiste eest. Nende lindude järele oli nii suur nõudmine, et poisid tegid neid järgmistel päevadel juurde.

Võhma III lillepäeva külastas sadakond inimest.

III laadal Võhma Juurikas, mis toimub 15. septembril, antakse välja Võhma Juurika aunimetuse inimesele, kes on aasta jooksul kõige rohkem kaasa aidanud Võhma piirkonna heakorrale. Aiandusselts Kanarbik kutsus kõiki Võhma piirkonna elanikke, lehelugejaid üles seadma Võhma Juurikas aunimetuse nominente vastavalt aunimetuse määramise korrale.

**Tiiu Nõmm
VAS Kanarbik liige**

Laat Võhma Juurikas – taimegurmaanide kokkutulek

Sel aastal toimub laat Võhma Juurikas 15. septembril kell 10.00–17.00, nagu ikka Võhma kultuurikeskuses ümbruses. Kuigi meie laat on pisike, on ta eriline, sest siia tullaakse müüma taimeharuldusi. Tuntud aednikud, kollektsionäärid ning väikeaiandid hoiavad huvitavat kaupa just selle laada jaoks ning siin on, mida otsima tulla. Samas, kes taimeharuldustest ei hooli ning otsib oma aeda vanu äraproovitud talulilli, siis ka need on

laadal olemas. Loomulikult ootame kohalikke elanikke kauplema oma taimede, aiandusmetsasaadustega. Kohalikele on platsimaks eriti soodne.

Igal aastal oleme välja pannud fotonäituse kohalikest inimestest. Sel aastal tõstame fookusesse Võhma mehe. Õpitubasid on meil sel aastal kaks: Vildivabrik ning Lilled Rinda. Vildivabrikus näitame villa töötlemist viltimiseni välja. Viltimisest saavad osa võtta kõik, kel tahtmist. Õpitoast

„Lilled Rinda“ saab meistrada taimeksessuaare, mille hulgas valivad laada külalised välja parima. Sarnaselt eelmistele kordadele on seade ainukeseks nõudeks kanarbiku, seltsi nimelisele, kasutamise. Kuigi taimset materjali saab õpitoast, siis võib taimeksessuaari teha ka oma aia lilledest. Auhind parimale taimeksessuaarile on aiatöodes igati tarvilik.

Esimest korda sel laadal on porgandinäitus. Seltsi liikmed on porgandid juba maha külvanud ning näitu-

sele peaks tulema umbes 20 erinevat sorti.

Kuulutame välja Võhma Juurika aunimetuse laureaadi ning loosime palju auhindu sibullillede näol. Laadaliste meelt lahutavad kohalikud lauljad ning tantsijad.

Tule kindlasti laadale, meil on seal lõbus.

Teavet saab aadressilt www.vaskanarbik.ee.

**Riho Teras
VAS Kanarbik
juhatuse liige**

Võhmas Viljandimaal
15. septembril 10.00–17.00
III laat
Võhma Juurikas
Korraldab Võhma aiandusselts Kanarbik
Teave: 5176748, 4377220, www.vaskanarbik.ee

Aunimetuse Võhma Juurikas määramise kord

1. Aunimetuse Võhma Juurikas antakse Võhma piirkonna elanikule, kes on viimase aasta jooksul enim kaasa aidanud Võhma piirkonna haljastuse parandamisele.
2. Aunimetuse annab välja Võhma aiandusselts Kanarbik (edaspidi selts) lillesibulalaada Võhma Juurikas ajal.
3. Võhma Juurika aunimetuse kandidaadi võivad üles seada kõik Võhma piirkonna elanikud. Avaldused esitatakse kirjalikult VAS Kanarbiku juhatusele. Seltsi liikmed võivad kandidaadi esitada suuliselt seltsi üldkoosolekul.
4. Jooksev aasta kestab 1. septembrist 30. augustini. Avaldusi saab esitada jooksva aasta 30. augustini.
5. Aunimetuse kandidaadiks ei saa üles seada seltsi liikmeid.
6. Aunimetuse saaja valitakse seltsi üldkoosolekul lihthälteenamusega.
7. Aunimetusega kaasneb aukiri, meene ning auhind lillesibulalaada Võhma Juurikas ajal.
8. Seltsil on õigus aunimetust jätta välja andmata.
9. Esitatud pretensioone arutab seltsi juhatus.

Fotonäitus „Võhma mees 2012“

Sel aastal teeme fotonäituse Võhma piirkonna mehest. Kui Võhma naine on igavesti hakkaja ning osaleb igas ürituses ja lööb igal pool kaasa, siis Võhma mees on varju jäänud. Selleks ootame Teie tehtud pilte oma mehest, isast, pojast, vennast või täitsa võõrast mehest Võhmas 25. augustini. Seejärel koostame Teie fotodest näituse ning panevad need 15. septembriks kultuurikeskusesse üles. Täpselt selleks ajaks, kui toimub laat Võhma Juurikas.

Fotonäituse peaesmärk on portreeterida Võhma piirkonna meest, tema rõõme, muresid ning tegemisi. Piltide failid palun saata e-posti aadressile info@vaskanarbik.ee.

Lisateavet saab aadressilt www.vaskanarbik.ee.

Lõbusaid klõpse soovides,

**Riho Teras
juhatuse liige**

Tule sõstrasorte degusteerima!

Võhma aiandusselts Kanarbik korraldab pühapäeval, 29. juulil kell 11.00 Viljandimaal Võhma kultuurimajas SÕSTARDE TEABEPÄEVA.

Musta ja punase sõstra kasvatamiskogemusi jagab aiandusagronoom Väino Eskla, kes annab ülevaate oma sordivaatluse 25-aastastest tulemustest. Põhiline tuleb juttu mustast sõstrast, sest just selle kultuuri vastu tunnevad aiapidajad järjest enam huvi.

Teabepäeval annab Väino Eskla ülevaate musta sõstra uutest sortidest ning paljunduses olevate sortide eelistest ja puudustest. Lisaks tuleb juttu sõstarde istutamisest ja kasvuaegsest hooldamisest, haigustest ja kahjuritest ning nende tõr-

jest. Teabepäeval on oodatud osalejate tähelepanekud oma sõstarde kasvatamise kogemustest, kuna sõstra sordid käituvad piirkonniti erinevalt.

NB! Ürituse külastajad saavad maitsta umbes 15–20 sorti musti sõstraid.

Sõstrapäeval on võimalik osta uusi ja soosituid musta sõstra sortide istikuid.

Teabepäeva tasu on 2 eurot.

Lisateave: Väino Eskla, tel 5647 8086; e-post aiatark@aiatark.ee või VAS Kanarbik, e-post vohmakanarbik@hotmail.ee.

Vaata lisaks sõstarde kohta: www.aiatark.ee.

**Kersti Kulla
VAS Kanarbik liige**

HELEN THOMSON	Vilgas	Lõik	Ihnus	✿	✿	Hapnik	Rae määrus	Põndak	Laisik	Asula Leningradi obl.	✿	Väavel	Malta linn	Aaker
Sloveenia rahvuslill				Mende- leevium	Elektri- pirmide firma						Belgia linn Jazakaare ema			
Lõhn					Ajaloo- lane									Aar Jõua kohale
Zeusi kilp					Mere- pinnast madalam ala				Mõistus Lembus					
Meeskoor			Mängust väljas	Kihutan Mongoli karjus					Tõetruu	Aer Hapnik				
La-bemoll		Näkk Võllas						Aar Vangerdus Supilinna tänav			Saatus Aar			
Tesla	Kurivaim JO-LE-MI aste						Siberi jõgi			Väärikus Kanga serv			Naise nimi Veregrupp Rahu	
Kätte andma							Kihuta- mine USA norm				Paabulind Jood			
Säti			Küdoonia Hapnik					lisreali prohvet						Tiibeti munk
✿	Lind Eri keelte sõnade segu							Kohuse- täitja Tara			Minul Kõrvitsa- line			
Mantra		Kuulujutt	Salgasi- me	Pakend	Kuupäev Korpus									Amper
Nakka- mine				Kompanii Gallium			Rahvaluule teadlane							Aar Oleum
✿							501. Paiguta			Elaajas Jood				
✿	Ohvrilaud Boor						Aar Seleen	Altiivul Mehe- nimi						
Valgusti				Saksa linn						Number			Noot	Piirits
✿	Puuharu			Reno- mee	Paradiisi- aed								Suurim väertus	
✿	Kosima Raha- laegas					Togo			Raadius	Läm- mastik			Kosi Põlle alaosa	
Kaklus				Rongad Peamõte										Meie Kreeka sõja- jumal
Arseen		Salgal Pindala					Raadius Sissekäik		Kütte- seade	Leba Avar				
Lühisõnum			Piiga Noot					Suusa- treener Aar						
Väavel	Läm- mastik	Nord												Mi
Laulja				Appikutse				Ürgaeg						Arseen

Ristsõna

Ristsõna vastus tumedalt ääristatud ruutudes.
Koostas Heino Laagus.

Eelmises numbris ilmunud ristsõna vastuseks oli: "Õnn on see, kui on midagi teha, kedagi armastada, midagi loota". Õigeid vastuseid laekus 27. Loosioon naeratas Karl Nõmmele. Õnnitleme võitjat ja ootame uusi lahendusi. Vastusekupongid palume tuua linnavalitsusse sekretäri kätte (samast saab kätte auhinna) või panna I korrusel asuvasse postkasti.

Võhma Linnaleht nr. 170

VASTUS:

NIMI ja AADRESS:

Esmaspäeval,

6. augustil

kell 17.00 ootab

lavastaja Ain

Saviauk kõiki huvilisi

linnavalitsuse juurde,

et taas arutada ja

meenutada

Võhma

lihakombinaadi

toimimise aegu.

Ootame kõiki oma

mõtteid-mälestusi

jagama!

JÄRGMINE
LINNALEHT ILMUB
SEPTEMBRIS.

Mälestame

LINDA PAVLIKOVA

10.03.1927 – 24.06.2012

HEINO PÖLD

28.05.1939 – 01.07.2012

OÜ Prenton ostab
põllu- ja metsamaad.
Ago Vingissar 505 1303

OÜ TM Energy teatab:
Müüa lõhutud küttepuid,
30 ja 50 cm, lehtpuu,
metsakuiv kuusk.
Info 523 5877.

Müüa küttepuid:
lepp, metsakuiv kuusk.
Info 526 3881.

Müüa lõhutud küttepuid.
Info 5336 3931.

Müüa küttepuid, lõhutud
30 ja 50 cm, kuiv, märg.
Info 775 2018, 5191 8165.

Leitud kaelahe. Tel 437 7765.

Õnn, armastus, rõõm ja rahu,
need täitku Te südant ja meelt!
Et kurbused sinna ei mahuks
kõik raskused kadugu teelt!

ÕNNITLEME JUULIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

88	06.07	SALME KÜBBAR
85	17.07	AINO ORULA
	19.07	VAIKE PANI
84	09.07	LEMBIT LENSMAAN
83	08.07	DZIDRA PETTAI
82	16.07	ENDEL RÕUK
70	06.07	HELJA PÄRS
		EDA REIU
	10.07	ZINAIDA ŠUVALOVA
	14.07	JUTA ANTON
	28.07	VALVE ROOSMAA
65	25.07	ILME LÕHMUS
60	09.07	LIA OTS
	10.07	MIHKEL KOITMÄE

ÕNNITLEME AUGUSTIKUU SÜNNIPÄEVALAPSI!

89	30.08	IDA ARUSTE
88	05.08	NIINA KAASIK
87	21.08	JOHANNES SIBUL
86	27.08	LIVIA KELDER
	31.08	ARMILDE ROOTS
85	03.08	MEIDA BONDER
81	25.08	KSENIA LÄÄN
80	16.08	ELVI KIVIKAS
75	29.08	OLEV VAHTER
70	01.08	VIRVE MARKINA
	02.08	REIN PARIK
	12.08	IRENE KLAUS
	21.08	AINO KAPSTA
	23.08	PAUL PAIDU
	30.08	IRMA KUUSMAA
65	15.08	TEA JAANUS
	28.08	VALENTINE TEOR
60	09.08	LEILI OLONEN

Kallis Lia!

Täna kõik rõõmud Su juurde tulgu,
täna kõik lilled Su ümber olgu!

Jubelitervitustega, Mänguveskilised

PILISTVERE
KOGUDUSE
TEATED

21. juuli, L Avatud külavärv. Liikumise kodukant üle-eestiline külaelu tutvustav päev. Avamine Pilistveres kell 12.00
29. juuli, P Kalmistupüha. Arussaares kell 11.00 Pilistveres kell 13.00
23. august, N Memento kokkutulek kell 12 kogunemine Pilistvere kivikangrul koguduse 790. aastapäeva tähistamine: kell 13 kirikukontsert "Palve": Tõnis Mägi, Jaan Tammsalu, Pilistvere noortekoos kell 15 külapäev rahvamaja taga hoovil kell 23 muinastuled järvel
25. august, L

Jumalateenistus Pilistvere suures kirikus igal pühapäeval kell 13.00 Iga kuu 1. pühapäeval on kaetud armulaud

Kontakt: Hermann Kalmus 55 32 789
hermann.kalmus@eelk.ee

Kõik on kutsutud, kõik on oodatud.
Pilistvere kogudus

Võhma Linnaleht
Tiraaž 1100

Võhma Linnalehte esindab:
Angela Härm tel. 437 7228

Aadress:
Tallinna 15
70603 Võhma

Küljendus ja trükk:
Vali Press OÜ
Põltsamaa, tel. 776 8877